31793 Internationale klimaatafspraken

Nr. 309 Brief van de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2026

Met deze brief informeert het kabinet uw Kamer over de invulling van de intensivering op internationaal klimaatbeleid via artikel 2.3 van de begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS) in de periode 2027-2031 en structureel vanaf 2032.

Politieke context en doel van de intensivering

Klimaatverandering is een bedreiging voor veiligheid, welvaart en vrijheden wereldwijd. In Nederland en Europa zijn de gevolgen onder meer zichtbaar in toenemende hittegolven, droogte en bosbranden. Door de geopolitieke spanningen staan de multilaterale aanpak van klimaatverandering en de bijbehorende klimaatsamenwerking met ontwikkelingslanden onder druk. Ontwikkelingslanden worden zwaar geraakt door klimaatverandering door beperkte financiële buffers, grote afhankelijkheid van klimaatgevoelige sectoren als water en landbouw en beperkte institutionele capaciteit. In deze context acht het kabinet het noodzakelijk om de Nederlandse rol als betrouwbare, ambitieuze klimaatpartner te herstellen en te versterken.

Het internationaal klimaatbeleid heeft tot doel om mondiaal zoveel mogelijk landen de benodigde acties te laten ondernemen om de doelen van de overeenkomst van Parijs te halen en zo de opwarming van de aarde af te remmen en de gevolgen in te dammen. Klimaatfinanciering ondersteunt ontwikkelingslanden hierbij en geeft invulling aan de verplichtingen van de ontwikkelde landen[1] om financiering beschikbaar te maken uit publieke en private bronnen. Hiermee is het een belangrijk onderdeel van de Nederlandse inzet om zowel direct – in met name de armste landen - als via de VN-klimaatonderhandelingen de mondiale emissies te reduceren en de gevolgen van klimaatverandering te beperken.

Wereldwijd zijn veel Nederlanders, Nederlandse organisaties en Nederlandse bedrijven aan het werk om bij te dragen aan de energietransitie en het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering. Het kabinet hecht grote waarde aan samenwerking en een bredere Nederlandse internationale inzet op klimaat. Wanneer we de handen ineenslaan om Nederlandse kennis en innovatie te delen, kunnen we de internationale klimaatagenda verder brengen. Een agenda die zich in toenemende mate richt op het daadwerkelijk implementeren van gemaakte klimaatafspraken. Nederland heeft veel te bieden; partnerlanden denken aan ons als er uitdagingen zijn op landbouw, op water, op energietransitie of het vergroenen van financiële stromen. Groen is het nieuwe

[1] In het UNFCCC verdrag zijn in 1992 de zogeheten Annex II-landen aangewezen: ontwikkelde economieën (o.a. EU-landen, VS, Japan, Canada, Australië) die zich vanwege hun historische emissies committeren aan het beschikbaar stellen van klimaatfinanciering, en hierover ook dienen te rapporteren.

goud: Nederland moet de kansen pakken die zich nu in de toekomst gaan voordoen.

Intensivering en instrumenten

Het kabinet heeft besloten om in lijn met de beleidsbrief Buitenlandse Zaken van 24 april 2026[2] en de Kamerbrief Internationaal Klimaatbeleid van 10 maart 2026[3] in de periode 2027-2031 aanvullend EUR 461 miljoen in te zetten via artikel 2.3 Klimaat van de BHOS-begroting. Met deze intensivering beoogt het kabinet binnen de kabinetsperiode de omvang van begrotingsartikel 2.3 op ten minste EUR 300 miljoen per jaar te brengen en herstelt Nederland het niveau van de publieke klimaatfinanciering.

De Nederlandse publieke bijdrage aan klimaatfinanciering wordt als dwarsdoorsnijdend thema ingevuld via de diverse onderdelen van de BHOS-begroting, zoals de begrotingsartikelen voor duurzame economische ontwikkeling, handel en investeringen (art. 1), voedselzekerheid (art. 2.1), en water (art. 2.2). Uw Kamer ontvangt jaarlijks een volledig overzicht hiervan via de HGIS-nota.[4]

De specifieke klimaatinzet gefinancierd via begrotingsartikel 2.3 klimaat wordt ingezet voor de bijdrage aan klimaatfondsen, het mobiliseren van private financiering voor klimaat, de bescherming van bossen, toegang tot hernieuwbare energie, klimaatpartnerschappen en kennis.

De voorgestelde intensivering op artikel 2.3 sluit aan bij de bestaande Nederlandse inzet en krijgt vorm langs de volgende vier lijnen:

a. Ondersteuning van lokaal-geleide klimaatinitiatieven

Klimaatverandering raakt kwetsbare groepen in landen vaak hard. Zij zijn relatief meer afhankelijk van hun omgeving voor landbouw en water. Zwak bestuur en beperkte toegang tot informatie verhogen risico’s. Maatregelen om deze risico’s te verlagen kunnen moeilijker worden gefinancierd. Het kabinet wil deze groep bereiken en de intensivering daarom benutten om de weerbaarheid van deze kwetsbare groepen en landen te vergroten door bij te dragen aan lokaal-geleide klimaatinitiatieven in samenwerking met maatschappelijke organisaties. Hiertoe zal via een aanbesteding een internationaal programma worden gestart. De focus ligt op een of meerdere thema’s binnen de klimaatinzet zoals water, voedselzekerheid, bossen en natuur, toegang tot duurzame energie, *early warning* en klimaatweerbaarheid. Het programma zal inzetten op concrete resultaten op deze thema’s.

Deze inzet geeft invulling aan de aanbevelingen uit de IOB-evaluatie- “Een goed klimaat voor ontwikkeling” door de nadruk op kwetsbare groepen, de directe toegang van lokale actoren tot klimaatfinanciering te vergroten en de Nederlandse en Europese netwerken en partnerschappen op landenniveau te versterken (Kamerbrief 31793, nr. 267).

---

[2] Kamerstuk 36 800 V, nr. 103
[3] Kamerstuk 31 793, nr. 297
[4] In de HGIS-nota worden de geschatte buitenlanduitgaven binnen de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS), die verspreid staan over verschillende departementale begrotingen, gebundeld en overzichtelijk weergegeven

b. Herstel inzet hernieuwbare energie

De energiecrisis door de verstoringen in de Straat van Hormuz onderstreept de relevantie van de energietransitie voor welvaart en stabiliteit wereldwijd. Het doel van herstel van de Nederlandse financiering voor hernieuwbare energie is om op dit onderwerp - waar we een gedeeld belang hebben met veel ontwikkelingslanden - nieuwe partnerschappen te bouwen en bij te dragen aan de energietransitie en toegang tot duurzame energie.

De intensivering speelt in op de internationale energietransitie-agenda, waaronder het door de Wereldbank en de Afrikaanse Ontwikkelingsbank geïnitieerde Mission 300 (streven om 300 miljoen mensen toegang te geven tot energie) en de samenwerking rond het versnellen van de transitie weg van fossiele brandstoffen, die tijdens de Santa Marta-conferentie verder vorm kreeg onder leiding van Nederland en Colombia.

Vier complementaire kanalen worden in samenhang ingezet:

- Toegang tot hernieuwbare energie voor armere en minder bereikte groepen, waar mogelijk met inzet van Nederlandse kennis en kunde.
- Technische assistentie, beleidsadvies en projectvoorbereiding ten behoeve van financiering van overheidsinzet op de energietransitie en groene economische ontwikkeling in ontwikkelingslanden.
- Concessionele, risicodragende financiering voor private investeringen in moeilijke markten, tevens gericht op mobilisatie van aanvullende private middelen.
- Opvolging van de afspraken die zijn gemaakt bij de conferentie over *“Transition Away from Fossil Fuels, TAFF”* in Colombia.

Deze inzet bouwt voort op positief geëvalueerde instrumenten zoals Wereldbank/Energy Sector Management Assistance Program (ESMAP), FMO/Access to Energy Fund (AEF) en RVO/Energising Development (EnDev) en de lopende evaluatie van RVO/SDG7 Results.[5] Via met name deze instrumenten kregen tussen 2015 en 2025 ruim 40 miljoen mensen toegang tot hernieuwbare energie.

c. Opschaling Dutch Fund for Climate and Development (DFCD)

Met een nieuwe bijdrage aan het *Dutch Fund for Climate and Development* (DFCD) wil het kabinet meer private investeringen mogelijk maken in klimaatprojecten.

---

[5] Esmap is geëvalueerd door DHInfrastructure en een samenvatting staat in het annual report: https://www.esmap.org/sites/default/files/esmap-files/ESMAP-AR2024_web.pdf
FMO AEF is geëvalueerd door ADE: https://www.fmo.nl/evaluation-bp-and-aef

Het DFCD, operationeel sinds 2019, combineert projectontwikkeling door maatschappelijke organisaties met investeringen in duurzaam landgebruik en water, en heeft garantieondersteuning van de Europese Commissie. De opschaling van DFCD leidt tot nieuwe private investeringen in klimaatweerbaarheid, natuur en energie in lage- en midden-inkomenslanden. Hiermee wordt bijgedragen aan onder andere verbeterd waterbeheer, duurzame landbouw, bosbeheer en natuurherstel in kwetsbare landen en gemeenschappen.

De opschaling van DFCD voorziet in de herkapitalisatie van het fonds, gecombineerd met aanvullende garantieruimte vanuit de EU en de projectontwikkelingsfunctie. Ook wordt de synergie met andere instrumenten voor het mobiliseren van private financiering bij FMO versterkt.

d. Verkenning Nederlandse bijdrage aan de Tropical Forest Forever Facility

Het doel van de *Tropical Forest Forever Facility* is de bescherming van bestaand bos via een innovatief financieringsinstrument waarbij ook nieuwe donoren zoals in dit geval Brazilië en Indonesië betrokken zijn. Het instrument kan meerjarig 800 – 900 miljoen hectare bos beschermen volgens initiatiefnemer Brazilië. Een Nederlandse bijdrage is belangrijk voor de totstandkoming van het instrument, draagt bij aan onze inzet op bosbehoud en mobiliseert private financiering voor klimaat. Nederlandse institutionele investeerders hebben hun interesse in dit instrument kenbaar gemaakt. Op 6 juli 2026 is uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkeling van de TFFF, met inmiddels als investeringspartners Brazilië, Indonesië, Noorwegen, Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Luxemburg.[6]

Nederland verkent een meerjarige bijdrage aan het *Tropical Forest Investment Fund (TFIF),* onderdeel van het TFFF. Dit bossenfonds beoogt langdurige, resultaatgerichte betalingen voor het behoud van tropisch bos, met jaarlijkse uitkeringen aan landen en ten minste 20% aan inheemse volkeren en lokale gemeenschappen. De verkenning, die medio 2027 wordt afgerond, richt zich onder andere op de ODA-kwalificatie van een bijdrage, de robuustheid van de fondsstructuur, de fasering en condities waaronder een bijdrage kan worden gedaan.

Financiële inbedding en verantwoording

De additionele middelen voor artikel 2.3 klimaat worden gefinancierd uit de envelop intensivering ontwikkelingssamenwerking zoals vrijgemaakt in het coalitieakkoord en uit interne herschikkingen binnen de BHOS-begroting, zoals in de onderstaande tabel weergegeven. De exacte verdeling van de additionele middelen over de instrumenten wordt nader bepaald tijdens de verdere uitwerking. Uw Kamer wordt hierover geïnformeerd via de reguliere begrotingscyclus.

x EUR miljoen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**

[6] Kamerstuk 31 793, nr. 303

Intensivering 2.3 klimaat	20,2	102,4	147,7	127,9	62,9

De intensiveringen vloeien voort uit het coalitieakkoord en de aanvullende intensivering voor de periode 2027–2029 bij Miljoenennota 2027. De middelen uit het coalitieakkoord zijn niet gelijkmatig over de jaren verdeeld, in 2031 is er minder budget beschikbaar. Vanaf 2032 is er structureel EUR 79,9 miljoen per jaar extra beschikbaar op dit artikelonderdeel.

Monitoring en evaluatie sluiten aan bij de reguliere rapportage- en verantwoordingscyclus van de BHOS-begroting- en de gekozen uitvoeringskanalen. Voor de verschillende lijnen van de intensivering worden passende rapportage- en evaluatieverplichtingen vastgelegd, waar relevant inclusief onafhankelijke externe evaluaties. De uitkomsten worden benut voor de jaarlijkse sturing en eventuele bijstelling van werkplannen, subsidievoorwaarden of programmakaders. Daarnaast wordt de intensivering meegenomen in de Periodieke rapportage voor BHOS-artikel 2, waarin ook artikel 2.3 klimaat is opgenomen, zoals voorzien in de Strategische Evaluatie Agenda.

Doeltreffendheid en doelmatigheid

De gekozen instrumenten dragen bij aan groene en klimaatweerbare sociaaleconomische ontwikkeling van ODA-landen. Ze herstellen en versterken de Nederlandse rol als betrouwbare, ambitieuze klimaatpartner door te investeren in coalities en partnerschappen, klimaatweerbaarheid en slimmer financieren, in lijn met de Kamerbrief Internationaal Klimaatbeleid.

Lokaal geleide initiatieven vergroten de weerbaarheid van kwetsbare groepen door klimaatbestendige basisvoorzieningen te versterken en lokale maatschappelijke capaciteit duurzaam op te bouwen. Deze inzet is doeltreffend doordat zij lokaalgeleide klimaatinitiatieven ondersteunt die direct bijdragen aan klimaatbestendige basisvoorzieningen en versterkte weerbaarheid van kwetsbare gemeenschappen, en de capaciteit van lokale maatschappelijke organisaties en overheden vergroot. Zij is doelmatig omdat wordt gewerkt via bestaande lokale NGO’s en maatschappelijke organisaties, met gerichte projectsteun en beleidsbeïnvloeding waardoor middelen dicht bij de doelgroep worden ingezet en zowel concrete projecten als betere toegang tot klimaatfinanciering voor de meest kwetsbare groepen worden gerealiseerd.

Het herstel van de inzet op hernieuwbare energie in ontwikkelingslanden zal bestaande kanalen en instrumenten benutten, zoals Wereldbank/ESMAP, FMO/AEF en programmatische inzet van RVO op toegang tot hernieuwbare energie. Het kwantitatieve doel om tenminste 50 miljoen mensen in ontwikkelingslanden per 2030 toegang te geven tot hernieuwbare energie blijft gehandhaafd. Deze kwantitatieve doelstelling is onderdeel van een bredere systeemaanpak gericht op het bouwen van partnerschappen en schaalbare initiatieven die de wereldwijde energietransitie ondersteunen.

De herkapitalisatie van het *Dutch Fund for Climate and Development* vergroot de investeringsruimte van het fonds voor projectontwikkeling en investeringen in klimaatweerbaarheid, natuur en energietransitie in ontwikkelingslanden. De inzet van concessionele financiering risico's verlaagt risico's en mobiliseert daarmee substantiële private middelen. Zo kan het DFCD schaalbare projecten realiseren die direct bijdragen aan emissiereductie en klimaatadaptatie. De herkapitalisatie is doelmatig omdat zij voortbouwt op een bestaand fonds met ingerichte *governance, due diligence*-processen en projecten pijplijn, waardoor extra middelen snel en tegen standaard uitvoeringskosten kunnen worden ingezet. Ook wordt de synergie met andere instrumenten voor het mobiliseren van private financiering bij FMO versterkt en wordt de projectontwikkelingsfunctie voortgezet.

De *Tropical Forest Forever Facility* is zowel doeltreffend als doelmatig. Het resultaatgerichte ontwerp met betalingen voor behoud van circa 800–900 miljoen hectare tropisch bos geeft landen een sterke, voorspelbare prikkel om ontbossing te voorkomen en ecosystemen, CO_2-opslag en lokale bestaanszekerheid te versterken. Door gebruik van satellietverificatie, gestandaardiseerde criteria en beperkte uitvoeringslasten kan TFFF deze doelen realiseren tegen relatief lage kosten. Het fonds faciliteert de mobilisatie van institutionele investeerders op grote schaal wat direct bijdraagt aan de doelstelling van Nederland om meer private financiële stromen beschikbaar te maken voor klimaat projecten.

Tot slot

Het kabinet staat achter de grote betrokkenheid van Nederlanders en Nederlandse organisaties. Met de bestaande inzet vanuit ontwikkelingssamenwerking en deze extra financiële impuls, én door gerichte diplomatie en het faciliteren van de inzet van Nederlandse bedrijven en organisaties via financiering en handelsmissies, werkt het kabinet er in de komende vier jaar doelgericht aan om de Nederlandse positie in de internationale klimaatagenda te herstellen en te versterken.

De minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.W. Sjoerdsma